

BERGEN OG VERDEN

Internasjonal strategi for Bergen kommune

BERGEN
KOMMUNE

Bergen bystyre behandlet saken i møtet
20.06.2018 sak 173/18 og fattet følgende vedtak:

1. Bystyret vedtar «Bergen og verden – Internasjonal strategi for Bergen kommune».
2. Bystyret ber byrådet utarbeide en handlingsplan som følger opp mål og hovedprioriteringer i «Bergen og verden – Internasjonal strategi for Bergen kommune.»
3. Bystyret ber byrådet starte opp arbeidet for å sikre arbeidet med at Bergen blir en menneskerettighets by.

Tall Ships Races i 2014.

Foto: Eivind Senneset/Bergen kommune

FORORD

Bergen har en lang historie som internasjonalt orientert by. I dag har vi et nærings- og samfunnsnivå som er en del av en internasjonal og mangfoldig verden – og som konkurrerer på globale arenaer. I et stadig økende tempo globaliseres verden, og denne utviklingen driver frem et behov for at også vi som kommune har en tydelig koordinering av vårt felles internasjonale engasjement. Vi må tenke globalt, men vi kan også handle lokalt. Som by har vi et internasjonalt engasjement av flere grunner.

Byrådet ønsker at Bergen skal styrke sin posisjon som en internasjonal by. Den internasjonale strategien er delt i tre: Bergen i Verden, Verden i Bergen og Bergen kommune sitt internasjonale arbeid. Vi er en by som er åpen for verden, og vi er ikke minst en by som ligger med ryggen mot fjellene og blikket vendt ut mot verden.

Som Vestlandets største by har Bergen en særlig rolle i å profilere regionen i en verden som blir stadig mer internasjonal. Kommuner og regioner har en helt sentral rolle i arbeidet med å oppfylle de internasjonale forpliktelsene som ligger i både FNs bærekraftsmål og i Parisavtalen. Gjennom å knytte disse forpliktelsene tett til vår tjenesteproduksjon og aktivitet, sikrer vi blant annet gjennom Kommuneplanens samfunnsdel, Grønn strategi og Internasjonal strategi at Bergen tar en ledende rolle i dette arbeidet.

Bergen er en mangfoldig by med innbyggere fra en rekke forskjellige land og kulturer. Byrådet ønsker at Bergen skal være en åpen, inkluderende og attraktiv by for hele byens befolkning. For å oppnå dette må vi legge til rette for at det skal være enkelt å komme til Bergen, og at byen er attraktiv slik at mange ønsker å bosette seg her.

Som by ønsker vi årlig velkommen en rekke gjester til byen vår. I den anledning er det avgjørende at vi oppleves som et profesjonelt og koordinert vertskap, både internt og sammen med andre aktører i Bergen. På denne måten kan vi til det fulle utnytte de mulighetene som ligger i å være en viktig internasjonal aktør, døråpner og ambassadør for Bergensregionen.

*Mai 2018
Byrådet i Bergen*

Innhold

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
INNLEDNING	5
BERGEN – EN INTERNASJONAL BY	5
BAKGRUNN FOR INTERNASJONAL STRATEGI	6
FØRINGER FOR INTERNASJONAL STRATEGI	7
OPPFØLGING AV INTERNASJONAL STRATEGI	10
MÅL FOR INTERNASJONAL STRATEGI	11
1. BERGEN I VERDEN	14
2. VERDEN I BERGEN	17
3. BERGEN KOMMUNE SITT INTERNASJONALE ARBEID	20
KRITERIER FOR DELTAKELSE I INTERNASJONALE NETTVERK OG ORGANISASJONER	23
APPENDIKS	24
BERGEN KOMMUNES DELTAKELSE I INTERNASJONALE NETTVERK OG ORGANISASJONER	24
VENNSKAPSBYER	29

Sammendrag

Globalisering og teknologisk utvikling gjør at verden oppleves stadig mindre. Varer, tjenester, kapital og mennesker krysser landegrensene som aldri før. Samarbeid på tvers av landegrensene kan bidra til bedre løsninger lokalt på felles globale utfordringer. Gjennom samarbeid på tvers og erfaringsutveksling kan vi hente hjem ny kompetanse, spre kunnskap og utvikle nye, innovative løsninger.

Denne utviklingen utløser behovet for en helhetlig tilnærming og koordinering av Bergen kommune sitt internasjonale arbeid og engasjement. Bergen kommunes internasjonale strategi følger opp målene i Kommuneplanens samfunnsdel og legger FNs bærekraftsmål til grunn for kommunens internasjonale aktivitet. Strategien gir rammeverket for hvordan kommunen skal benytte internasjonale samarbeid som verktøy i samfunns- og tjenesteutvikling. Bergen kommune skal være en drivkraft i regionen, skal synliggjøre Bergensregionen internasjonalt og skal videreutvikle Bergen som en mangfoldig og inkluderende by. Tiltak for å nå målene i internasjonal strategi skal konkretiseres i en egen handlingsplan.

Bergen kommunes ansvar som samfunnsutvikler, tilrettelegger og vertskap er sentralt i en internasjonal kontekst. Bergen kommune skal organisere dette arbeidet slik at kommunen er koordinert og samordnet, både internt og med regionen for øvrig. Strategien definerer noen hovedprioriteringer for det internasjonale arbeidet i Bergen kommune og synliggjør disse oppgavene i tre deler: «Bergen i verden», «Verden i Bergen» og «Bergen kommune sitt internasjonale arbeid».

Bergen – en internasjonal by

Bergen og Bergensregionen har en lang historie som internasjonalt handels- og sjøfartssentrum. Bryggen ble tidlig sentrum for en pulserende handel med hanseatene. Impulsene fra hanseatene satte også spor i byutviklingen, språket og den bergenske kulturen. Bergen fikk i denne perioden befestet sin posisjon som en av Nord-Europas viktigste handelsbyer. Industri, handel, kultur- og kunnskapsutveksling ga grobunn for et mangfold av internasjonale aktører i regionen.

Den utadrettede tilnærmingen til verden har styrket byens vertskapsrolle for internasjonale miljø og et mangfoldig samfunn. Bergen har i dag et bredt næringsliv, variert kunst- og kulturmiljø og innovative forskningsmiljø som konkurrerer på den globale arenaen og er i mange tilfeller verdensledende på sine felt.

Globalisering og utveksling av informasjon, handel og kultur knytter verden tettere sammen på tross av store geografiske avstander. Internett, digitalisering og moderne kommunikasjon bidrar til at internasjonaliseringen skjer raskere, er mer organisert og involverer stadig flere land. Internasjonale forhold er i økende grad blitt en del av vår hverdag. Teknologiske nyvinninger har gjort transport og informasjonsutveksling billigere og enklere. Økt handel og investeringer mellom land, fremvoksende markeder og regioner gir nye muligheter for næringslivet i Bergensregionen.

En mer integrert verden gjør at globale utfordringer også får innvirkning på vår region og konsekvenser for vår utvikling. Klimaendringer, marin forsøpling, matsikkerhet, økonomisk utvikling, folkehelse, sosial inkludering og teknologiutvikling er eksempler på utfordringer som er globale av natur og som krever

samarbeid på tvers av landegrenser. Arbeids- og næringsliv er mer påvirket av internasjonale prosesser. Økt internasjonalisering setter også Bergen kommune sitt samfunnsoppdrag inn i et globalt perspektiv.

Bergen har blitt en sammensatt by. Innvandrere og deres etterkommere har spilt og spiller en betydelig rolle i Bergens historie og har gitt viktige bidrag til regionens politiske, økonomiske og kulturelle utvikling. Innvandrere kommer på grunn av jobb, kjærlighet, studier, krig eller konflikter eller av andre årsaker. Innvandring gir tilgang til et vesentlig mer variert erfarings- og kunnskapsgrunnlag enn det som finnes i lukkede, ensartede samfunn.

Mangfold i befolkningen og i arbeidslivet har vært og vil være svært viktig for byens og regionens utvikling. Fokus på åpenhet, raushet og relasjonsbygging har vært viktige forutsetninger for å skape tilhørighet i byens interkulturelle samfunn. Mangfold i kultur og livssyn, i kunnskaper og ferdigheter gjør oss bedre rustet til å møte nye utfordringer, lokalt og internasjonalt. For at vi skal kunne få full nytte av dette grunnlaget må alle innbyggere, uansett bakgrunn, ha mulighet til å delta aktivt i samfunnslivet.

Bakgrunn for internasjonal strategi

Bergen kommune har et omfattende internasjonalt engasjement med vennskapsbyer, medlemskap i Vest-Norges Brusselkontor, medlemskap i nettverk og organisasjoner, delegasjonsbesøk og prosjektdeltakelse. Det internasjonale engasjementet i Bergen kommune gjenspeiler den internasjonale og interkulturelle befolkningen som bor i byen.

Internasjonalt arbeid berører alle politikkområder og byrådsavdelinger, og synliggjør behovet for en helhetlig tilnærming til kommunes internasjonale engasjement. Internasjonal strategi skal bidra til en bedre samordning og koordinering av kommunens internasjonale engasjement.

Bergen kommune bruker sitt internasjonale engasjement både for å videreutvikle egne tjenester, og som samfunnsutvikler for å sikre regionens konkurransekraft og bærekraftig utvikling. Strategien skal sikre at det internasjonale arbeidet bidrar til å nå målene i Kommuneplanens samfunnsdel (KPS), og sette Bergen kommune sitt ansvar som samfunnsutvikler, tilrettelegger og vertskap inn i en internasjonal kontekst.

Internasjonal strategi gir en overordnet og helhetlig retning for Bergen kommunes internasjonale engasjement, og legger de overordnede rammene for hvordan Bergen kommune skal arbeide med vennskapsbysamarbeid og nettverksdeltakelse. Ønsket om en mer aktiv holdning til EU-politikk for blant annet å påvirke rammebetingelser som får konsekvenser for vår region, er med på å utløse behovet for en strategi. En tydelig rollebeskrivelse og en kartlegging av Bergen kommune sitt mulighetsrom er viktig i denne sammenhengen.

Bergen er en internasjonal by med en åpen økonomi, sterke internasjonale forsknings- og utdanningsmiljø, et stort profesjonelt kulturliv og humanitært engasjement. Bergen kommune ønsker å være en drivkraft for å videreutvikle Bergensregionen

ved hjelp av internasjonale verktøy og virkemidler og styrke regionens posisjon og synlighet internasjonalt.

Forventningen fra regionens næringsliv og øvrige aktører om at Bergen kommune skal være en døråpner og ambassadør for regionen forsterker behovet for en strategi. Bergen kommune vil gjennom sin internasjonale strategi kunne bidra til et bredere regionalt samarbeid og sikre at regionen drar i samme retning.

I tillegg til å sikre bedre samhandling og koordinering, vil internasjonal strategi kunne bidra til å øke forståelsen for hvorfor kommunen skal prioritere internasjonalt arbeid, og være styringsdokumentet for Bergen kommune sitt internasjonale arbeid. På denne måten vil strategien i større grad bevisstgjøre og mobilisere politikere og administrasjonen i Bergen kommune til aktiv deltakelse i internasjonalt arbeid. Strategien vil styrke kunnskapen om mulighetene internasjonalt samarbeid og utnytte potensialet i eksisterende samarbeid gir, og være et verktøy i prioritering av nye samarbeidsavtaler.

Internasjonal strategi er et styringsverktøy for Bergen kommune, og identifiserer kommunens rolle i det internasjonale arbeidet i samspill med andre aktører i Bergensregionen, som for eksempel akademia, næringsklyngene, Hordaland fylkeskommune og andre offentlige aktører. Konkretisering av de prioriterte områdene i strategien og kriterier for deltakelse skal følges opp i strategiens handlingsplan.

Føringer for internasjonal strategi

Bergen kommunes planer

Kommunens overordnede plan er kommuneplanen, som består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen detaljeres blant annet gjennom kommunedelplaner, sektorplaner og ulike strategier. Selv om disse planene har et mer avgrenset område enn kommuneplanen, skal de støtte opp under de overordnede målene i kommuneplanens samfunnsdel Bergen 2030.

Internasjonal strategi bidrar til å følge opp KPS, som har som visjon at Bergen skal være en aktiv og attraktiv by. KPS beskriver hvordan kommunen skal møte de viktigste samfunnsutfordringene fremover mot 2030.

I en internasjonal kontekst vil en aktiv by synliggjøre Bergen i verden og bidra til å styrke Bergens posisjon internasjonalt. En attraktiv by gjenspeiles i videreutviklingen av en mangfoldig og inkluderende by for alle, som har fokus på likeverd, på inkluderende offentlighet og som legger til rette for kulturutveksling, åpen dialog og deltakelse.

Internasjonal strategi må sees i sammenheng med øvrige planer i Bergen kommune, som f.eks. Grønn strategi, plan for inkludering og mangfold, folkehelseplan, strategisk næringsplan, plan for områdesatsing, kulturstrategi for Bergen kommune, mv.

Bergen 2030 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel

Utover å være en god tjenesteleverandør og utvikler av et mangfoldig, fremtidsrettet og bærekraftig bysamfunn, skal Bergen kommune aktivt fremme Bergensregionen i det internasjonale arbeidet og sikre at delegasjoner som besøker Bergensregionen blir møtt på en god måte.

Internasjonalt arbeid er ikke et selvstendig mål i seg selv, men et verktøy som understøtter og styrker Bergen kommunes rolle i samspillet med andre aktører.

Det internasjonale arbeidet som forankres i strategien skal bidra til positiv oppmerksomhet om Bergensregionen, fremme partnerskap over landegrensene og gi økt toleranse og forståelse for andre kulturer og folkegrupper.

Internasjonal strategi skal bidra til å realisere målsettingene i KPS, slik at Bergensregionen blir en mer attraktiv, bærekraftig, og inkluderende byregion. Hovedmålene «mangfoldig», «drivkraft i regionen», «fremtidsrettet» og «engasjert» sees på som særlig relevante for det internasjonale arbeidet. Mer konkret bygger internasjonal strategi spesielt opp under følgende satsingsområder i KPS:

- Bergen skal satse på kunnskap og kompetanse
- Bergen skal invitere til samhandling og deltakelse
- Bergen skal være en drivkraft i det regionale samarbeidet og i utviklingen av regionen og landsdelen
- Bergen skal være en attraktiv region å leve og bo i, og å flytte til
- Bergen skal være en aktiv tilrettelegger for nytt og eksisterende næringsliv

- Bergen skal være preget av åpenhet og inkludering og tilby gode levekår for alle
- Bergen skal være en interkulturell by som bruker mangfoldet positivt
- Mulighetene for et godt liv skal være uavhengig av sosiale lag, alder, bosted og kulturell bakgrunn
- Bergen skal styrke byens posisjon som formidler av kunnskap, kunst og kultur

FNs bærekraftsmål

Bergen kommune forplikter seg til globale føringer som FNs bærekraftsmål. FNs bærekraftsmål peker blant annet på at demokrati, godt styresett og en rettskultur er avgjørende for bærekraftig utvikling. Bergen tar et medansvar for å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å få dekket sine. En bærekraftig tilnærming ligger som et grunnlag for all aktivitet og gjenspeiles i samtlige tjenesteområder i kommunen. For Bergen kommune er FNs 17 bærekraftsmål et rammeverk for å sette vår aktivitet også inn i en global kontekst.

Regionalt, nasjonalt og internasjonalt rammeverk

Internasjonal strategi legger til grunn overordnede internasjonale avtaler som Parisavtalen og EØS-avtalen, og norsk medlemskap i blant andre Europarådet, OECD, UNESCO, FNs underorganisasjoner og Nordisk ministerråd.

Internasjonal strategi tar hensyn til de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging. I de nasjonale forventningene ligger det bl.a. føringer om partnerskap og samarbeid med næringslivet og regionale og lokale aktører i kommunal planlegging.

Vest-Norges Brusselkontor er ett av seks norske regionskontor i Brussel. Kontoret jobber for å fremme interessene til medlemmene sine som består av flere kommuner, fylkeskommuner, Høgskulen på Vestlandet og andre aktører. Foto: Vest-Norges Brusselkontor.

Regionale planer som Hordaland fylkeskommune sin internasjonale strategi, UiB sin Handlingsplan for internasjonalisering og Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015–2020 er lagt til grunn for å sikre at Bergen kommune drar i samme retning i det internasjonale arbeidet som resten av regionen.

Å beskytte og respektere menneskerettighetene er viktig for å nå FNs bærekraftsmål. Internasjonal strategi legger kommunens medlemskap i «Transparency International» og «Initiativ for etisk handel» til grunn og skal følge grunnleggende, anerkjente standarder i tråd med Anskaffelsesstrategi for Bergen kommune 2017–2020 og kommunens arbeid for rettferdig handel.

Oppfølging av internasjonal strategi

Handlingsplan

Internasjonal strategi legger de overordnede rammene for kommunens internasjonale arbeid. Prioriteringene som strategien peker på er like fullt overordnet og synliggjør kommunens ansvar som samfunnsutvikler, tilrettelegger og vertskap. Strategiens målsettinger gir rom for at tiltakene kan spisses inn mot relevante fagfelt på avdelingsnivå.

Som en oppfølging av strategien er det viktig at det blir gjort en gjennomgang av Bergen kommunes eksisterende medlemskap og deltakelse i internasjonale nettverk, organisasjoner og vennskapsbysamarbeid. Vurdering av vennskapsbyordningen, effekt av eksisterende samarbeid og strategisk prioritering av nye samarbeid blir viktige elementer i oppfølgingen av strategien.

Det skal utarbeides en handlingsplan til strategien som skal være en konkretisering av strategiens hovedprioriteringsområder og inneholde konkrete tiltak for å nå målene i strategien. Prioritering av konkrete satsinger må vurderes i arbeidet med handlingsplanen knyttet til strategien.

Relevante satsinger som påvirker internasjonal aktivitet blir ivarettatt i byrådsavdelingene og fagnettverkene i kommunen (Se Appendiks for en oversikt over kommunens medlemskap og deltakelse i nettverk). Strategien legger grunnlaget for et bedre samarbeid på tvers av avdelingene som vil sikre økt koordinering og samordning, sømløs informasjonsflyt og bedre ressursbruk. Dette gjelder også i arbeidet med handlingsplanen og i gjennomføringen av den. Byrådsleders avdeling vil få et særlig ansvar for oppfølging og samordning.

I arbeidet med handlingsplanen vil kunnskap og medvirkning fra interne og eksterne aktører være avgjørende. Bergen kommune

skal støtte seg på eksisterende initiativ og engasjement som bygger opp under strategien, og være med på å skape nye. Prioriteringene gjøres i arbeidet med handlingsplanen.

Samarbeid

Internasjonalt arbeid griper inn i en rekke ulike tema og forvaltningsområder, og det er behov for utstrakt samarbeid internt og eksternt for å sikre koordinert og målrettet innsats.

Felles overbygning med regionale aktører er viktig i det internasjonale arbeidet. Et godt regionalt samarbeid er en forutsetning for å lykkes, og Bergen kommune ønsker å legge til rette for et bredt regionalt samarbeid for å styrke regionens utvikling hjemme og synliggjøring ute.

Bergen kommune samarbeider også med aktører utenfor vår egen region. Gjennom samarbeid med regioner og byer i Norge og i andre land kan vi hente hjem kunnskap og inspirasjon for utviklingen av Bergen og Bergensregionen. Ved å samarbeide med andre regioner og byer utover Norges grenser kan vi også bidra til å styrke utviklingen internasjonalt gjennom å dele vår erfaring med andre.

I oppfølgingen av strategien blir grenseflatene mot og samarbeid med andre aktører i regionen sentralt for å nå målsettingene i det internasjonale arbeidet. Dette gjelder ikke bare i de tilfeller hvor et gjensidig behov for samarbeid er nødvendig for å realisere regionens muligheter, men også når Bergen kommune legger til rette for at andre aktører kan realisere sitt potensiale.

I tillegg vil dialog og samarbeid med KS være vesentlig ved oppfølging av internasjonal strategi, siden KS representerer kommunesektorens interesser overfor staten.

Mål for internasjonal strategi

Internasjonal strategi er delt inn i tre deler – Bergen i verden; Verden i Bergen; og Bergen kommune sitt internasjonale arbeid – som synliggjør og beskriver Bergen kommune sin rolle i internasjonalt arbeid med andre aktører i regionen. Ett hovedmål er pekt ut for hver av de tre delene:

MÅL FOR «BERGEN I VERDEN»

Bergen kommune er en aktiv pådriver, god ambassadør og døråpner som synliggjør Bergensregionen internasjonalt og påvirker politikkutforming i relevante internasjonale fora, i samarbeid med andre.

MÅL FOR «VERDEN I BERGEN»

Bergen kommune er en aktiv bidragsyter for at Bergen skal være en inkluderende og attraktiv by å bo, leve og jobbe i.

MÅL FOR «BERGEN KOMMUNE SITT INTERNASJONALE ARBEID»

Bergen kommune er et godt vertskap, og er samordnet og koordinert internt og med andre aktører.

Pride-paraden er høydepunktet under Regnbuedagene hver sommer. Foto: Eivind Senneset/Bergen kommune

I Fargespill samles barn og ungdom fra hele verden gjennom musikk og dans. I 2015 fikk kompaniet Bergen kommunes pris for likestilling, inkludering og mangfold fra ordfører Marte Mjøs Persen. Foto: Håvard Holme.

1. Bergen i verden

«Bergen i verden» synliggjør Bergens kommunes rolle i internasjonalt arbeid, som en aktiv deltaker i samspill med andre aktører. For å kunne spille hverandre gode og sikre kommunens deltakelse der det er behov, er rolleavklaringer viktige.

Som offentlig aktør og regionens største kommune har Bergen kommune en rolle i å synliggjøre Bergensregionen utad. I en økende globalisert verden blir Bergens kommunes påvirkningskraft på internasjonal politikkutvikling og i beslutninger som får konsekvenser for vår region viktigere. Det er naturlig for Bergen å styrke og videreutvikle samarbeid med nærliggende og likesinnede regioner og aktører i Skandinavia og i Europa for øvrig, samtidig som det er viktig å orientere seg om og mot andre regioner og verdensdeler. Bergen kommune har

gjennom planer og strategier vedtatt å arbeide for å følge opp FNs bærekraftsmål. Bergen kommune skal aktivt arbeide for å sette bærekraftsmålene på agendaen i sitt internasjonale samarbeid og bidra til at verden får på plass gode løsninger for en mer bærekraftig fremtid. Menneskerettighetsspørsmål er tett knyttet opp til FNs bærekraftsmål, og Bergen kommune har som ambisjon å bli en menneskerettighetsby etter modell fra andre land.

MÅL FOR BERGEN I VERDEN:

Bergen kommune er en aktiv pådriver, god ambassadør og døråpner som synliggjør Bergensregionen internasjonalt og påvirker politikkutforming i relevante internasjonale fora, i samarbeid med andre.

Følgende tre hovedprioriteringer følger opp denne målsettingen:

- 1.1. Bergen kommune skal være en aktiv pådriver, ambassadør og døråpner for Bergensregionen
- 1.2. Bergen kommune skal påvirke europeiske rammebetingelser med betydning for Bergensregionen
- 1.3. Bergen kommune skal være en aktiv medspiller for å nå FNs bærekraftsmål globalt

1.1. Bergen kommune skal være en aktiv pådriver, god ambassadør og døråpner for Bergensregionen

Bergen kommune ønsker å kunne bidra som ambassadør og døråpner for sentrale miljø i byen som skal etablere eller ønsker å styrke eksisterende internasjonale samarbeid. Bergen kommune støtter opp om viktige initiativ i Bergensregionen, og vil være en pådriver for at miljøer skal lykkes internasjonalt. Samtidig må Bergen kommune i samarbeid med andre evne å prioritere innsatsen for å løfte satsinger med særlig potensial.

Bystyret, byrådet og administrasjonen i Bergen kommune har viktige funksjoner knyttet til det å være samfunnsutvikler. Ivaretagelse og utvikling av samfunnsutviklerrollen skjer på alle nivåer, både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Heltidspolitikere har en viktig rolle som døråpnere og ambassadører for næringsliv, kulturinstitusjoner og akademia. Byens folkevalgte deltar først og fremst på internasjonale arenaer der folkevalgte møtes på tvers av landegrenser for å diskutere folkevalgtes rolle og funksjon. Men folkevalgte vil også kunne delta og representere kommunen i internasjonale fora, forankret i et bredt samfunnsengasjement.

Både ordfører og byrådsleder kan representere kommunen som organisasjon og markedsføre Bergen som by i internasjonale sammenhenger. Ordfører har et spesielt ansvar for å representere byen i offisielle sammenhenger. Byrådet og byrådets administrasjon representerer kommunen og byen på arenaer med klart faglig innhold.

1.2. Bergen kommune skal påvirke europeiske rammebetingelser med betydning for Bergensregionen

Bergen kommune har en oppgaveportefølje som blir påvirket av EUs politikk gjennom EØS-avtalen. Kommunen blir blant annet berørt som myndighetsutøver, arbeidsgiver, tjenesteyter, eier og innkjøper. Viktige beslutninger i EU knyttet til drift av kommunen, tilrettelegging for regionale aktører eller utvikling av storbypolitikk vil påvirke oss på sikt. Hensikten med at Bergen kommune skal påvirke europeiske rammebetingelser er ikke å utøve utenrikspolitikk, men å ta en mer proaktiv rolle for å påvirke kommunale rammebetingelser. Dette vil også bidra til å styrke regionens og byers stilling i EUs styringssystem.

Norge har gjennom EØS-avtalen tilgang til det indre marked, noe som gir de samme mulighetene og restriksjonene som alle EUs medlemsland. Derfor er det viktig å delta i regional og kommunal politikkutvikling på internasjonalt nivå. Men som utenforland har Norge færre formelle kanaler for påvirkning. De uformelle kanalene gjennom internasjonale organisasjoner og nettverk blir desto viktigere. Urban Agenda fra 2016 er en av flere plattformer som gir byer muligheten til å påvirke i EU-systemet gjennom partnerskap med EU-kommisjonen.

Bergen kommune ønsker aktivt å påvirke og bidra i kommunal politikkutvikling på et internasjonalt nivå, i motsetning til passivt å implementere politikk som blir vedtatt i EU. Tidlig tilgang til informasjon er avgjørende. Bergen som bykommune har flere felles innganger med andre norske byer, og samarbeid vil kunne styrke vår stemme inn mot EU. Kommunen er aktiv på flere felles arenaer også med Hordaland fylkeskommune. Et godt samarbeid vil kunne bidra til å styrke regionens gjennomslagskraft inn mot EU. En aktiv bruk av medlemskapet i Vest-Norges og KS sitt Brusselkontor blir viktig i denne sammenheng.

Bergen kommune er representert i flere internasjonale organisasjoner og nettverk. Den formelle representasjonen blir i de fleste sammenhenger ivaretatt av byrådet.

Bystyrerepresentanter skal gjennom sin deltakelse i internasjonale organisasjoner og i sitt samarbeid internasjonalt bidra til å styrke og videreutvikle et politisk kontaktnettverk. Et viktig mål er å utvikle og opprettholde en politisk kompetanse om internasjonale forhold/spørsmål og å sette lokaldemokratiske spørsmål på dagsorden.

Bergen kommune deltar i fagnettverk for å bygge kompetanse og dele erfaring med andre byer, men også i nettverk som gir innsikt i forvaltningsmessige prosesser i EU og som åpner opp for innspill fra medlemmer i nettverket. Disse arenaene er viktige treffpunkt.

1.3. Bergen kommune skal være en aktiv medspiller for å nå FNs bærekraftsmål globalt

FNs bærekraftsmål er en felles plan for alle verdens land for hvordan vi kan utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Gjennom KPS og Grønn strategi har Bergen kommune påtatt seg en aktiv rolle i å bidra til å redusere global oppvarming og legge til rette for en bærekraftig utvikling her hjemme.

Kommuner og regioner er viktige aktører for å oppnå Parisavtalens mål, som er en internasjonal avtale som skal sørge for at verdens land klarer å begrense klimaendringene. Hensynet til grønn og bærekraftig utvikling er et overordnet prinsipp i Bergen kommunens planlegging og virksomhet. Bergen kommune

arbeider aktivt med FNs bærekraftsmål både overfor næringslivet, forskningsmiljøer, organisasjonslivet, kunst- og kulturfeltet og i et folkehelseperspektiv.

For å oppnå gode og varige resultater må man utvikle gode løsninger ved å lære av hverandre og samarbeide. Aktører og miljøer i Bergen er verdenslende på teknologier og forskning som kan bidra til at verden når Parisavtalen. Bergen kommune ønsker å støtte opp under gode initiativ som underbygger bærekraftsmålene.

Handlingsplanen til internasjonal strategi må konkretisere hvordan Bergen kommune i samarbeid med andre kan bidra til å nå FNs bærekraftsmål.

FNs bærekraftsmål

2. Verden i Bergen

«Verden i Bergen» synliggjør rollen Bergen kommune har i arbeidet med å skape en attraktiv by for hele byens befolkning. Bergen skal være en åpen og inkluderende by for alle innbyggere uavhengig av etnisk bakgrunn, religiøs tilhørighet eller seksuell orientering. Bergen kommune skal legge til rette for at det skal være enkelt å slå seg ned i Bergen og raskt bli en del av bergenssamfunnet.

Det skal være attraktivt for familier så vel som for bedrifter, investorer, grundere, forskere, studenter og andre å slå seg ned i Bergen. Fra samlet og koordinert markedsføring av byen og regionen gjennom Bergen Reiselivslag og til kommunens tilrettelegging av det offentlige tjenestetilbudet, er det en fellesnevner at Bergen er på sitt beste når vi trekker i samme retning. Gode velferdsordninger, kulturtilbud, skoler og barnehager kan være

konkurransetrinn for vårt arbeidsmarked, men vi må sikre at møtet med offentlig forvaltning ikke oppfattes som fragmentert og vanskelig tilgjengelig for personer som kommer til landet. Konkretisering av arbeidet med å skape en attraktiv by for hele byens befolkning og tilreisende må gjøres i handlingsplanen til internasjonal strategi.

MÅL FOR VERDEN I BERGEN:

Bergen kommune er en aktiv bidragsyter for at Bergen skal være en inkluderende og attraktiv by å bo, leve og jobbe i.

Følgende tre hovedprioriteringer følger opp denne målsettingen:

- 2.1. Bergen skal være en interkulturell og inkluderende by
- 2.2. Bergen skal være attraktivt for et innovativt internasjonalt næringsliv
- 2.3. Bergen skal være en kunnskapsby i verdensklasse

Den store barnesykkeldagen: Barn fra Solheimslie barnehage jubler etter en herlig dag på sykkel.

Foto: Andrew M.S. Buller

2.1. Bergen skal være en interkulturell og inkluderende by

Bergen kommune skal legge til rette for at Bergen skal være en åpen og inkluderende byregion gjennom relasjonsbygging, tilrettelagte kommunale tjenester og som pådriver for en helhetlig tilnærming til inkludering i Bergensregionen.

Den interkulturelle befolkningen har gjennom alle tider gitt viktige impulser med sine erfaringer og tradisjoner. Bergen har blitt en sammensatt by og per i dag er det nærmere 48 000 personer i Bergen med innvandrerbakgrunn. En mangfoldig by har gode tilbud til alle deler av befolkningen og fremmer toleranse og inkludering. Dette griper inn i flere av tjenesteområdene til Bergen kommune.

Kommunen har en klar rolle knyttet til integrering og inkludering. I tillegg har Bergen kommune virkemidler for å skape en byutvikling som legger til rette for dialog og felles møteplasser. Kulturtilbud, boligpolitikk og arbeidsplasser er avgjørende for å være en attraktiv by for hele befolkningen.

En vesentlig del av migrasjonen i verden skjer på grunn av mennesker som må flykte på grunn av krig eller andre katastrofer. Bergen har også et stort antall arbeidsinnvandrere som er på søken etter arbeid med bedre vilkår. Kommunen fremmer kulturelt mangfold og vil bidra til flyktningers og innvandreres deltakelse på ulike samfunnsarenaer. Opplæring gjennom barnehage, skole og videre utdanning, bolig, arbeid og fritidsaktiviteter er viktige elementer i inkluderingsarbeidet.

Kulturell utveksling og inkludering har stor betydning for trivsel og livsglede. Kulturtilbud er viktig for menneskers livskvalitet og for gode oppvekstmiljø. Bergen har et rikt og levende frivillig kulturliv som utgjør en viktig arena for dannelse, læring og opplevelser for alle aldersgrupper. Kompetansen og innsatsen i det frivillige kulturlivet gir viktige bidrag til byens kulturelle bredde, mangfold og demokrati.

Kunst og kultur er også en viktig nøkkel i videreutviklingen av Bergen som en interkulturell og inkluderende by. Bergen kommune ønsker å styrke samarbeidet med aktører i regionen som bidrar inn i dette arbeidet. Hvordan virkemiddelapparatet best kan samordnes, må konkretiseres i handlingsplanen til internasjonal strategi.

Den profesjonelle kunst- og kultursektoren er viktig for Bergen både i lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Bergen kommune har aktivt arbeidet med å sette kunst- og kulturaktørene i Bergen på den internasjonale scenen. Kulturbyen Bergen er kjent langt utover landegrensene og tiltrekker seg anerkjente kunstnere fra hele verden. Bergen skal sende byens kunst og kunstnere ut, og hente verden til Bergen. Dette må bygge på god informasjon og nettverksbygging, men også på kunstnerisk kvalitet og nyskaping.

Kulturbyen Bergen er allerede i forkant internasjonalt innen flere områder av kulturlivet og dette kommer til uttrykk i kunsten og diskusjonene omkring den. Bergen kommune skal fortsette å bidra til å utvikle et internasjonalt orientert kulturliv som styrker Bergens stemme internasjonalt.

2.2. Bergen skal være attraktiv for et innovativt internasjonalt næringsliv

Bergen kommune bidrar til at regionen kan tiltrekke seg internasjonale virksomheter med høy kompetanse for å øke konkurransekraften i regionen gjennom en aktiv næringspolitikk. Tilgang på tilstrekkelig og relevant arbeidskraft er avgjørende for næringslivets konkurransekraft. For regionens innovasjonsevne er tilgang til internasjonal kompetanse, kapital og relasjoner viktig.

Bergensregionen har et eksportrettet næringsliv, med kompetanse og produkter som etterspørres i et internasjonalt marked. Havet og «de blå næringene» har alltid vært viktig for Bergenregionen. Havbyen Bergen har landets rikeste, mest mangfoldige og konsentrerte næringsmiljø knyttet til hav og kyst, og en komplett næringskjede innen energi-, marine og maritime næringer.

Bergen sin styrke er ikke én satsing eller én næring – *mangfoldet* er regionens styrke. Verdensledende bedrifter og miljø innen medieteknologi og digitalisering holder til i Bergen. Klyngeformasjoner og samarbeid på tvers av disse næringene gir synergier og effekter som regionen drar stor nytte av.

Bergen kommune samarbeider blant annet med «Invest in Bergen», Hordaland fylkeskommune, næringsklyngene og Bergen næringsråd for å synliggjøre Bergensregionen internasjonalt. Bergen kommune skal sikre at byen er attraktiv å bo, leve og jobbe i for en voksende internasjonal befolkning.

2.3. Bergen skal være en kunnskapsby i verdensklasse

Kunnskapsbyen Bergen har utdanningsinstitusjoner som er attraktive for internasjonale studenter og forskere, og med strategiske relasjoner i hele verden. Kunnskapsinstitusjonene i Bergen er verdensledende på mange felt. Internasjonalt samarbeid bidrar til å styrke innovasjons- og konkurranseevnen i regionen, og gir tilgang til nye kunnskaper og erfaringer med teknologi, markeder og lederskap.

Den internasjonale konkurransen om talenter, kompetanse, ressurser og prosjekter blir stadig skjerpet i takt med globaliseringen. Som en del av utviklingen av kunnskapsbyen Bergen og for å sikre fremtidens kompetanse, må barn og unge i større grad gis mulighet til å delta i internasjonale programmer, kulturutveksling og kontaktskapende arbeid.

For å sikre fremtidens arbeidsplasser og et mangfoldig næringsliv er kompetansetilbudet i regionen svært viktig. Kunnskapsinstitusjonene i Bergen er involvert i omfattende internasjonale samarbeid og har bilaterale avtaler med universiteter, forskningsinstitusjoner og faglige kompetansemiljøer i store deler av verden. Bergen kommune vil i samarbeid med disse og andre aktører i regionen arbeide for at Bergen synliggjøres som en attraktiv by å lære, forske og studere i.

Store deler av norske forskningsmidler er kanalisert gjennom EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020. Bergen kommune ønsker å bidra til økt samarbeid mellom kunnskapsinstitusjonene, næringslivet og offentlige aktører for å styrke regionens posisjon i konkurransen om EU-finansiering.

3. Bergen kommune sitt internasjonale arbeid

«Bergen kommune sitt internasjonale arbeid» synliggjør viktigheten av koordinering internt og utvikling av rollen som vertskap for internasjonale besøk. For å sikre et godt vertskap for delegasjoner som ønsker å besøke Bergen, og for å utnytte mulighetene internasjonalt arbeid gir, er god koordinering internt og med andre aktører avgjørende.

MÅL FOR BERGEN KOMMUNE SITT INTERNASJONALE ARBEID:

Bergen kommune er et godt vertskap, og er samordnet og koordinert internt og med andre aktører.

Følgende tre hovedprioriteringer følger opp denne målsettingen:

- 3.1. Bergen kommune skal sikre god koordinering og samordning av det internasjonale arbeidet i egen organisasjon
- 3.2. Bergen kommune skal legge til rette for at regionen er koordinert i mottak av delegasjoner
- 3.3. Bergen kommune skal bruke internasjonal prosjektdeltakelse for å få tilført ny kompetanse og utveksle erfaring

3.1. Bergen kommune skal sikre god koordinering og samordning av det internasjonale arbeidet i egen organisasjon

For å sikre nytteverdi og riktig ressursbruk, er det behov for et samordnet arbeid og bevisst holdning til det internasjonale arbeidet internt i kommunen. Ved å samordne og profesjonalisere tjenester knyttet til prosjektutvikling og rapportering, samt skape en arena for de som jobber internasjonalt i kommunen, vil en kunne sikre bedre ressursutnyttelse og oversikt.

Bergen kommune skal ha en bevisst holdning til mulighetene internasjonalt samarbeid gir, blant annet gjennom kompetanseheving og informasjonsflyt. Hensikten er å innrette organisasjonen til målrettet bruk av internasjonale arenaer for erfaringsutveksling, prosjektutvikling og muligheter for å påvirke politikk der hvor det er relevant.

Kommunens ansvarsområder er delt inn i sektorer som ikke nødvendigvis samsvarer med enkeltsatsinger eller organisering av de samme sektorområdene andre steder. Samarbeid på tvers av avdelingene og seksjonene er viktig for å sikre god informasjonsflyt og bedre koordinering. Verktøy og arbeidsflater for å samarbeide på tvers må konkretiseres i arbeidet med handlingsplanen.

3.2. Bergen kommune skal legge til rette for at regionen er koordinert i mottak av delegasjoner

Bergen kommune har en viktig rolle som vertskap for internasjonale delegasjoner som ønsker å besøke byen. Kommunen mottar en økende mengde delegasjoner og besøkende som søker kunnskap om kommunens drift, organisering og politiske system. Også delegasjoner som kommer til Bergen for å opprette kontakt og relasjoner til andre aktører i regionen tar kontakt med Bergen kommune. Næringsaktører, kunnskapsinstitusjonene, kunst- og kulturmiljøer og andre i regionen opplever også denne pågangen.

For at besøkende skal oppleve Bergen som et attraktivt stoppested er en helhetlig koordinering nødvendig. Dette vil bidra til profesjonalisering av vertskapsrollen og sikre Bergens attraktivitet for tilflyttere og besøkende. Vertskapsrollen skjer i samarbeid med andre aktører i regionen, og Bergen kommune vil være en pådriver for et samlet mottaksapparat med klar rollefordeling.

Bergen kommune tar også imot delegasjoner som besøker Bergen i forbindelse med prosjekt eller arrangement. Større arrangementer kan fungere som døråpner for aktører i regionen og skape synergieffekter for Bergensregionen. Bergen kommune skal skape gode møteplasser for denne type nettverksbygging og må sees i sammenheng med større arrangement som arrangeres i Bergen.

3.3. Bergen kommune skal bruke internasjonal prosjektdeltakelse for å få tilført ny kompetanse og utveksle erfaring

Bergen kommune skal benytte seg av mulighetene som ligger i internasjonal prosjektdeltakelse. Deltakelse i EU-prosjekt og andre internasjonale prosjektsamarbeid bidrar til utvikling av kommunens tjenester. I tillegg kan kommunen få tilført kompetanse, kunnskap om beste praksis og innovasjon i tjenesteleveransen som kan bidra til økt kvalitet på tjenestene.

For at kommunen skal kunne utvikle innovative og fremtidsrettede tjenester er internasjonal samhandling avgjørende. Deltakelse i internasjonale forskningsprosjekt vil kunne utløse finansiering til videreutvikling av kommunale oppgaver. Slik vil kommunen kunne sikre kvalitet og fornyelse og bidra til en bærekraftig utvikling av Bergensregionen.

Bergen kommune skal ikke bare aktivt delta i internasjonale nettverk, organisasjoner eller prosjekt for å heve kompetansen i regionen, men skal også bidra med erfaring og innovative løsninger for bærekraftig utvikling på områder hvor kommunen er drivere. Bergen kommune ønsker å ta en posisjon internasjonalt på områder vi er fremst, for å spre kunnskap og erfaring.

Internasjonalisering kan ta mange former og omfatter et mangfold av aktiviteter og finansieringskilder. Samtidig kan søknadsskriving og rapportering oppleves som svært krevende. Rammene, omfanget og ambisjonene for de ulike aktivitetene og prosjektene kan variere. Uansett krever prosjektdeltakelse menneskelige ressurser, egenandel og kunnskap om prosesser. Sikring og kobling av tilstrekkelig kompetanse og ressurser blir derfor viktig i oppfølgingen av strategien.

Deltakelse i EU-prosjekt og andre internasjonale prosjektsamarbeid bidrar til utvikling av kommunens tjenester.

Kriterier for deltakelse i internasjonale nettverk og organisasjoner

Gjennom strategien settes det noen overordnede kriterier for internasjonal deltakelse. Strategien skal ikke være for detaljert, for ikke å begrense det politiske handlingsrommet.

Europeiske organisasjoner, nettverk og EU- og EØS-finansieringsordninger er viktige verktøy for Bergen kommune sitt internasjonale arbeid. Overordnet skal Bergen kommunes internasjonale deltakelse bygge opp under kommunens eksisterende mål og satsinger, slik at erfaringer fra prosjektene lettere kan kanaliseres tilbake til organisasjonen og gi en merverdi.

EU- og EØS-finansieringsordninger er relevant for alle tjenestekområder. Bergen kommune skal aktivt i samspill med andre regionale og internasjonale aktører søke prosjektmidler som kan forsterke arbeidet med å realisere målsettinger i kommunens planer og heve kvaliteten eller innovasjonsgraden på tjenestene.

Medlemskap i organisasjoner og deltakelse i programmer skal ha en tydelig relevans for Bergen kommune som samfunnsutvikler, tjenesteleverandør eller vertskap. Medlemskap i nettverk, organisasjoner og samarbeidsallianser skal medføre kompetanseheving, potensielt kunne øke gjennomslagskraften overfor europeiske myndigheter, samt danne grunnlag for målrettet prosjektarbeid.

Satsingsområder som skal konkretiseres i handlingsplaner bør ikke velges fordi de er internasjonale i sin karakter, men fordi kommunen gjennom internasjonalt arbeid kan styrke sin kompetanse og gjennomføringsevne, og heve kvaliteten på tjenestene kommunen leverer. Kommunen skal i tillegg bidra inn mot internasjonale nettverk på områder hvor Bergen er langt fremme. Bergen kommune ønsker å støtte opp under gode initiativ gjennom partnerskap og medlemskap som bygger opp under våre målsettinger.

De folkevalgte og bystyresiden har vært aktive og lagt premisser for hvordan samarbeidet med vennskapsbyene skal være på politisk nivå. De har et spesielt ansvar for å videreutvikle dette vennskapsbysamarbeidet, og møter og erfaringsutveksling må vurderes på de enkelte områdene. Kontakten og samarbeidet må også ses i lys av byrådets administrative og faglige samarbeid med vennskapsbyene.

[Se Appendiks for oversikt over kommunens deltakelse i internasjonale nettverk, samarbeid og prosjekt.](#)

Bergen kommunes deltakelse i internasjonale nettverk og organisasjoner

Bergen kommune er medlem i en rekke internasjonale nettverk og organisasjoner. Nedenfor følger en liste over vennskapsbysamarbeid og de mest brukte arenaene Bergen kommune deltar på.

The Cooperation Programme on Health and Related Social Issues in the Barents Euro-Region and the Northern Dimension in Public Health and Social Well-Being

Nettside: <http://www.barentscooperation.org/en/Working-Groups/Joint-Working-Groups/Health-and-Social-Issues>

Kort om samarbeidet: Byråd for helse og omsorg (etat for helsetjenester) deltar i Norges satsing med Russland gjennom et bilateralt samarbeid med Kaliningrad. Samarbeidet er finansiert gjennom programmet i tittelen.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for helse og omsorg

Covenant of Mayors: Mayors adapt

Nettside: http://www.covenantofmayors.eu/index_en.html

Kort om samarbeidet: Covenant of Mayors er et politisk samarbeid for å realisere EUs klimapolitikk. I Norge er ni byer med, deriblant Bergen.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

Eureau

Nettside: <http://www.eureau.org/>

Kort om samarbeidet: Eureau er en lobbyorganisasjon for vannrelaterte problemstillinger i Europa. Bergen kommune er medlem gjennom Norsk Vann.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for byutvikling

Eurocities

Nettside: <http://www.eurocities.eu/>

Kort om samarbeidet: Eurocities ble etablert i 1986, og består av 135 av de største byene i Europa, i tillegg til 45 partnerbyer. Organisasjonene representerer 130 millioner innbyggere i 39 land. Bergen kom med i partnerskapet i 2002 og deltar i alle de seks tematiske foraene; kunnskap, kultur, miljø, transport, næringsutvikling og sosialpolitikk. Eurocities er en plattform for kunnskapsdeling og ideutveksling. I tillegg utvikles prosjekt og arrangement i strukturen av samarbeidsfora og tilknyttede arbeidsgrupper. Organisasjonen arbeider for å påvirke EU-institusjonene på områder som påvirker hverdagslivet for

innbyggere i Europa. Målet for påvirkningsarbeidet er å sikre at det lokale nivået skal ha en rolle i et flernivå-styre.

Ansvarlig: Byrådsleders avdeling

European Network and Information Security Agency (ENISA)

Nettside: <https://www.enisa.europa.eu/>

Kort om samarbeidet: European Network and Information Security Agency (ENISA) er et EU-byrå som jobber med sikkerhet på nett. Byrådet har en rådgivende funksjon til EU-kommisjonen.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eierskap

Global Climate Forum (GCF)

Nettside: <http://globalclimateforum.org/>

Kort om samarbeidet: European Climate Forum ble grunnlagt i 2001 og skulle representere europeiske forskningsinstitutter, frivillige organisasjoner og bedrifter i europeiske klimaforumet. Gradvis har nettverket utvidet seg langt utover Europa, gjennom forbindelser med USA, Kina, Australia og andre regioner. Derfor besluttet medlemmets forsamling i 2011 å endre organisasjonens navn til Global Climate Forum – GCF.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

Hansabynettverket

Nettside: <http://www.hanse.org/en/>

Kort om samarbeidet: Hansabynettverket er et aktivt nettverk av byer og småsteder med historisk tilknytning til den hanseatiske liga. Nettverket ble etablert i 1980, og arbeider med promotering av det historiske samarbeidet, kultur- og erfaringsutveksling og økt samarbeid mellom medlemsbyene.

Byrådsavdeling for klima, kultur og næring overtok ansvaret for å følge Hansabysamarbeidet fra Byrådsleders avdeling i 2017. Det praktiske ansvaret er nå overført til Museum Vest – Det Hanseatiske museum fra 2018.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

ICORN

Nettside: <https://www.icorn.org/>

Kort om samarbeidet: International Cities of Refuge Network (ICORN) er en uavhengig organisasjon av byer og regioner som tilbyr ly for forfattere og kunstnere i fare, fremmer ytringsfrihet, forsvarer demokratiske verdier og fremmer internasjonal solidaritet.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

Intercultural cities

Nettside: www.coe.int/en/web/interculturalcities/

Kort om samarbeidet: Bergen kommune har siden 2014 vært med i Europarådet sin satsing «Intercultural cities». Intercultural cities er et prosjekt som jobber for å identifisere gode løsninger for å bruke mangfold til å få til en positiv utvikling i lokalsamfunn. Programmet kom i gang på felles initiativ fra Europarådet og EU-kommisjonen.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering

International Congress on Archives (ICA)

Nettside: <https://www.ica.org/en>

Kort om samarbeidet: Bergen Byarkiv er medlem i ICA – International Congress on Archives. Det er en verdensomspennende organisasjon for arkivarer. Byarkivet har et C-medlemskap; medlem som arkivinstitusjon.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

International Federation of Library Associations (IFLA)

Nettside: <https://www.ifla.org/>

Kort om samarbeidet: Biblioteket er medlem av den internasjonale bibliotekorganisasjonen IFLA (International Federation of Library Associations). Det er en verdensomspennende organisasjon for biblioteker. Det arrangeres årlig en konferanse for ca. 4 000 delegater.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

International Water Association (IWA)

Nettside: <http://www.iwa-network.org/>

Kort om samarbeidet: International Water Association (IWA) er et verdensomspennende nettverk for vannforvaltning. I Norge er det en nasjonalkomite for IWA som er ledet av Bergen kommune.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for byutvikling

Local Governments for Sustainability (ICLEI)

Nettside: <http://www.iclei.org/>

Kort om samarbeidet: ICLEI (Local Governments for Sustainability) er et globalt nettverk for mer enn 1 500 byer og regioner som har forpliktet seg til å utvikle en bærekraftig framtid.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

Memory of the world

Nettside: <https://en.unesco.org/programme/mow>

Kort om samarbeidet: UNESCO-programmet Memory of the World jobber for å bevare og formidle verdens dokumentarv. Lepra-arkivene under Bymuseet i Bergen ble inkludert som medlem i 2001.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

Nordisk Redning Innsats til Sjø (RITS)

Kort om samarbeidet: Sammen med Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, er Bergen Brannvesen representert i Nordisk RITS (Redning Innsats til Sjø) samarbeidet, som er et beredskapsarbeid basert på NORED-avtalen. Erklæringen om nordisk samarbeid ble vedtatt på nordisk ministermøte i 2009.

Ansvarlig: Byrådsleders avdeling

Nordisk Veiforum

Nettside: <http://www.nvfnorden.org/hemsida/hva-er-nvf/>

Kort om samarbeidet: Nordisk bransjesamarbeid med medlemmer fra offentlig og privat sektor, ca 320 medlemsorganisasjoner. Formålet er å fremme bærekraftig utvikling innen vei, veitrafikk og transportsektoren gjennom samarbeid mellom virksomheter i Danmark, Finland, Færøylene, Island, Norge og Sverige.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for byutvikling

Ordførere for fred

Nettside: <http://www.mayorsforpeace.org/english/>

Kort om samarbeidet: Ordførere for fred, eller «Mayors for Peace» er et nettverk av byer og kommuner som jobber sammen for å avskaffe atomvåpen. Mayors for Peace er et globalt nettverk av byer og kommuner som arbeider å bygge solidaritet og legge til rette for å koordinere medlemmenes bevissthet og interesse på vegne av sivilsamfunnet i å øve politisk press for å avskaffe atomvåpen. I Norge er 90 byer medlem av Mayors for Peace.

Ansvarlig: Bystyrets kontor

The Organisation of World Heritage Cities

Nettside: <https://www.ovpm.org/>

Kort om samarbeidet: The Organisation of World Heritage Cities (OWHC) er et verdensomspennende by-til-by-nettverk for byer over hele verden som er vertskap til verdensarvsteder. Ordførerne i disse byene sitter i styre og generalforsamling og har med seg de øverste representantene fra administrasjonen.

Bergen var en av stiftelsesbyene da organisasjonen ble etablert i 1993 og var representert i styret til sommeren 2007. Bergen hadde presidenten i 1999 – 2001 og generalsekretæren i 2000 – 2001.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for byutvikling

Rainbow cities network

Nettside: <https://www.rainbowcities.com/>

Kort om samarbeidet: Rainbow cities network er et europeisk nettverk med byer som fører en aktiv LHBT-politikk. Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering følger opp i samarbeid med HR konsern.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eierskap

Scandinavian Society for Trenchless Technologies (SSTT)

Nettside: <http://www.sstt.se/>

Kort om samarbeidet: Scandinavian Society for Trenchless Technologies er en skandinavisk forening for avløpsrelaterte problemstillinger.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for byutvikling

UNESCO Creative Cities Network

Nettside: <https://en.unesco.org/creative-cities/home>

Kort om samarbeidet: I 2015 ble Bergen kommune medlem i UNESCO sitt internasjonale nettverk for kreative byer (UNESCO Creative City Network). Bergen er en av 25 byer som skal samarbeide om tilrettelegging for mat, kreativitet og gastronomi. Disse byene kalles "Creative Cities of Gastronomy".

En av fordelene med nettverket er at det åpnes mange muligheter til å utvide samarbeidet til en rekke andre byer over hele verden innenfor gastronomi og andre kreative næringer. Parma (Italia) og Phuket (Thailand) og Chengdu (Kina) er eksempler på andre byer som er med i nettverket. UNESCO-nettverket gir matbyene mulighet til å dele erfaringer og samarbeide på tvers av de 25 matbyene i nettverket. En rekke samarbeidsprosjekt er allerede under planlegging.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for klima, kultur og næring

Union of the Baltic Cities (UBC)

Nettside: <http://www.ubc.net/>

Kort om samarbeidet: Union of the Baltic Cities (UBC) er et nettverk for byer rundt Østersjøen. Nettverket har ca. 100 medlemsbyer fra Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Latvia, Litauen, Norge, Polen, Russland og Sverige. Bergen har vært medlem siden opprettelsen i 1991.

Organisasjonen legger til rette for erfaringsutveksling og samarbeid mellom byer rundt Østersjøen, og taler byenes sak i arbeid med EU og Østersjøstrategien. Arbeidet er organisert i syv ulike «kommisjoner» for kultur, helse, planlegging, sikkerhet, smarte byer, bærekraft og ungdom. Bergen kommune har seksjonsledere som kontaktpersoner i hver av de ulike kommisjonene.

Ansvarlig: Byrådsleders avdeling

Vest-Norges Brusselkontor

Nettside: <https://www.west-norway.no/>

Kort om samarbeidet: Vest-Norges Brusselkontor er ett av seks norske regionkontor i Brussel. Kontoret har som visjon å være et effektivt, lett tilgjengelig, kjent og nyttig redskap til å fremme Foreningen Vest-Norges Brusselkontors interesser og å markere Vest-Norge som en region med felles økonomiske og kulturelle bånd.

Vest-Norges Brusselkontor AS (VNB AS) eies av Foreningen Vest-Norges Brusselkontor som p.t. består av 18 kommuner (Austevoll, Austrheim, Balestrand, Bergen, Eidfjord, Fedje, Førde, Gaular, Gloppen, Haram, Høyanger, Jølster, Fjaler, Kvam, Naustdal, Samnanger, Voss og Øygarden), tre fylkeskommuner (Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal), kraftselskapet BKK, Høgskulen på Vestlandet og Botnaneset Industriselskap AS.

Ansvarlig: Byrådsleders avdeling

WAPR - World Association for Psychosocial Rehabilitation

Nettside: www.wapr.org

Kort om samarbeidet: Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering er engasjert i World Association for psychosocial rehabilitation (WAPR). Det er en verdensomspennende organisasjon der fagfolk, brukere og pårørende jobber sammen for å utvikle samfunnsbaserte og brukerorienterte tjenester for personer med psykiske lidelser.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering

World Urban Parks Association

Nettside: <http://www.worldurbanparks.org/en/>

Kort om samarbeidet: Grønn etat i Bymiljøetaten er aktive i World Urban Parks Association. Det er en organisasjon som jobber for å fremme bærekraftige bymiljø som parker og åpne byrom.

Ansvarlig: Byrådsavdeling for byutvikling

Vennskapsbyer

Idéen om vennskapsbyer oppstod etter krigen som et fredsskapende virkemiddel. Den opprinnelige tanken var at byer som samarbeider lærer hverandre å kjenne og knytter personlige bånd som fører til økt mellommenneskelig forståelse. En vennskapsbyavtale er formalisering av et langsiktig forpliktende samarbeid som helst skal involvere de fleste kommunale sektorer og så vel politisk som administrativt nivå. De vanligste områdene for samarbeid har vært kultur, idrett, skoleutveksling samt administrativ og politisk erfaringsutveksling på en rekke områder. I de senere år har prosjektsamarbeid blitt stadig mer vanlig.

De nordiske vennskapsbyene Gøteborg, Århus og Åbo fikk Bergen i 1946 som ledd i en nasjonal strategi for å styrke samarbeidet mellom de nordiske landene etter andre verdenskrig.

Bergen ble koblet mot de nest største byene i de ulike landene. Kontakten med disse byene omfatter møter både på politisk og administrativt nivå for å diskutere felles problemstillinger og utveksle erfaringer. I tillegg finner det sted kulturutveksling, skoleutveksling, årlig internordisk leirskole og likestillingskonferanser (annet hvert år). De årlige møtene mellom næringsjefene i de fire nordiske byene har gitt verdifulle innspill til utforming av vår egen næringspolitikk og tilsvarende møter avholdes mellom kultursjefene, helse og sosialsjefene m.fl. Ordførerne og heltidspolitikere møter politisk ledelse i de fire nordiske byene annet hvert år. De fire byene er også alle medlemmer av internasjonale organisasjoner og nettverk som UBC, Eurocities foruten en rekke fagorganisasjoner på så vel politisk som administrativt nivå og de fire byenes Brussel-representasjoner har også etablert formaliserte møter seg imellom og samarbeidet ved flere anledninger i tilknytning til Open Days arrangementene.

Gøteborg

Gøteborg er Sveriges nest største by med nesten en halv million innbyggere. Byen fikk bystatus i 1658, har Nordens største havn, og ligger på vestkysten ved munningen til Göta elv, som frem til 1658 utgjorde Norges sørligste grense. Byen kalles i blant «Lilla London» eller «Sveriges framside» fordi den ble industrialisert av skotter og engelskmenn på 1800-tallet, og den omfattende handelen med Storbritannia satte sitt preg på byen. Bergen har blant annet samarbeidet mye med Gøteborg om skole, fritid og velferd.

Åbo/Turku

Turku/Åbo er Finlands eldste by og ble grunnlagt på 1200-tallet. Frem til 1812 var byen hovedstad i Finland, som ble selvstendig stat (fra Sverige) i 1809. Tre fjerdedeler av Åbo ble ødelagt ved brann i 1827 – en form for ødeleggelse vi er godt kjent med i byens norske vennskapsby. Turku var europeisk kulturby i

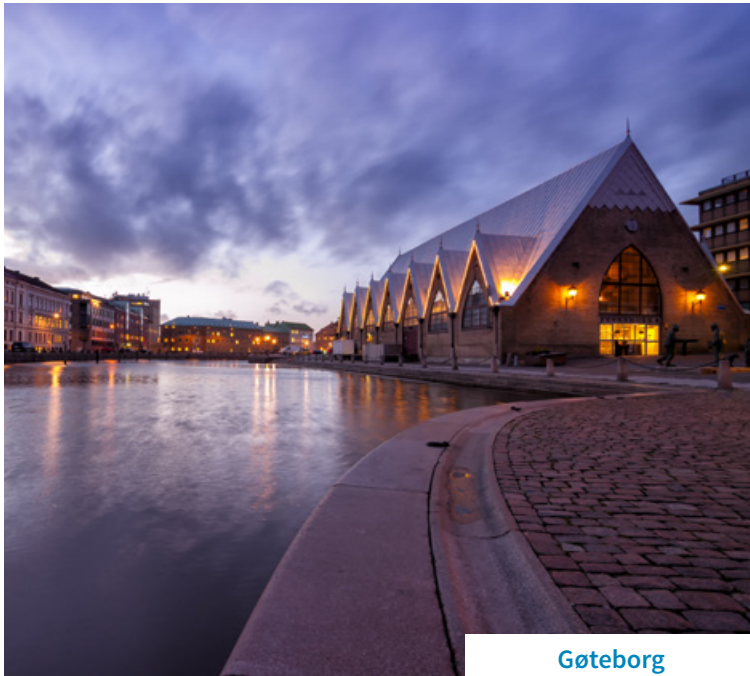
istockphoto

Seattle

istockphoto

Århus

istockphoto

Gøteborg

istockphoto

Åbo/Turku

istockphoto

Newcastle

2011 og hadde kultursamarbeid med Bergen. På den nordiske vennsksfronten er Turku/Åbo mest aktive innen undervisningssektoren. Hvert år drar det lærere fra Turku til de tre nordiske vennsksbyene, et samarbeid som har pågått i over 25 år. I år kommer en kontingent Turku-lærere til Bergen mot slutten av september.

Århus

Århus er Danmarks nest største by og ligger på østkysten av Jylland. Byen fikk kjøpstadsrettigheter i 1441, men det er gjort funn av såkalte grubehus fra rundt år 900. Århus har i likhet med Bergen vært gjennom mange bybranner. Tross dette var Århus gjennom 1600- og 1700-tallet en betydelig handelsby, som i flere århundrer har drevet handel i Danmark og Norge og flere europeiske byer og land. Århus har mye til felles med Bergen. Vi har begge universitetsmiljøer, havet er vår base, og vi har utfordringer knyttet til havneutbygging og kollektivtrafikk.

Seattle

Vennsksforbindelsen mellom Bergen og Seattle ble opprettet i 1967 som en direkte følge av at SAS høsten 1966 opprettet flyforbindelse mellom de to byene. Samarbeidet mellom Seattle og Bergen har i stor grad bestått av utvekslingsordninger, bl.a. med lærere i grunnskolen (1 hver vei pr. år) og elever fra videregående skole (4-5 hver høst).

Newcastle

Vennskapet med Newcastle har sin bakgrunn i den mer enn 100 år lange skipsforbindelsen mellom Bergen og Newcastle og de næringsinteresser som har vært knyttet til denne. Bergen har siden 1949 sendt et juletre til Newcastle og ordføreren i Bergen har tradisjon for å delta på tenningen av treet.

BERGEN
KOMMUNE